

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.927/2009/15. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év január hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csalás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Zalaegerszegi Városi Bíróság 6.B.96/2008/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3.750.- (háromezer-hétszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2008. április hó 2. napján kihirdetett és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 6.B.96/2008/7. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki csalás vétségében [Btk. 318. § (1) bek., (2) bek. I. fordulata]. Ezért őt - mint többszörös visszaesőt - 3 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

A megállapított tényállás lényege szerint az 1984-ben született terhelt korábban három alkalommal volt büntetve. Legutóbb a

Nagykanizsai Városi Bíróság a 2007. május hó 22. napján jogerőre emelkedett 3.B.449/2006/43. számú ítéletével lopás büntette miatt, mint különös visszaesőt 2 év börtönre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A terhelt 2007. október hó 6. napján este alkalmi hölgyismerőseivel megjelent a Panzióban, ahol két főre vett ki szobát egy éjszakára. A terheltnek a szobát másnap délig kellett elhagynia, így délelőtt 11 órára kérte a reggelit. Figyelemmel arra, hogy a vádlott anyagi helyzete nem tette lehetővé a szállás és az ahhoz tartozó egyéb szolgáltatás ellenértékének a kifizetését, kihasználva a lehetőséget, hogy a reggeli kért időpontjáig nem keresik, 2007. október 7. napján délelőtt 9 óra 30 perc körül fizetés és az alkalmazottak értesítése nélkül az ismeretlen személyazonosságú hölgygel eltávozott a Panzióból.

A terhelt a fizetőképességét és készségét illetően is megtévesztette a sértettet. Már a szállás elfoglalásának időpontjában sem állt szándékában a szállásdíjat és a minibárból történő fogyasztás ellenértékét kifizetni.

A terhelt és ismerőse az éjszaka folyamán a szobához tartozó minibárból összesen 8.800 forint értékben fogyasztott italokat és édességet. A szállás díja a két személyre vonatkozó idegenforgalmi adóval együtt összesen 12.694 forint volt. A terhelt csalárd magatartásával jogtalan haszonszerzés végett a szállás és a kiegészítő szolgáltatás díjának meg nem fizetésével a panziót üzemeltető Kft-nek, mint sértettnek összesen 21.494 forint kárt okozott, amely nem térült meg.

A Be. 259. §-ának (1) bekezdése szerint készített rövidített ítélet tartalmazza még az alkalmazott jogszabályokat.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy bűnösségének a megállapítására a csalás bűncselekményében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint a tényállásban írt cselekményével csupán 8.800 forint kárt okozott. A bíróságok tévesen minősítették kárnak a meg nem fizetett 12.694 forint összegű szállásíjat, mert az valójában nem kár, hanem elmaradt haszon. A ténylegesen felmerült kár összegére figyelemmel a cselekmény szabálysértésként minősülhet, ezért a terhelt felmentése indokolt.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.2658/2009 számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Álláspontja szerint az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a csalás

bűncselekményének tényállási elemét képező kár a szolgáltatás díjának számla szerinti összegével azonos. A városi bíróság nem tévedett, amikor a panzió által kiállított számla összegében határozta meg a terhelt által okozott kár nagyságát. Az ügyészség mindezek alapján a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő csatlakozott a terhelt felülvizsgálati indítványához és azt részletesen indokolta. Álláspontja szerint a szállásdíj két komponensből áll. Tartalmazza a tényleges bekerülési költségeket, és emellett van benne bizonyos mértékű haszonrész is. Büntetőjogi kárként csak a vagyoncsökkenés értékelhető, az elmaradt vagyoni előny már csupán a vagyoni hátrány fogalmába illeszthető. A terhelt tehát a minibárból történt fogyasztás értékére és emellett arra az összegre követte el a csalást, amennyibe a szállásadónak a szállás biztosítása ténylegesen bekerült. Ez az összeg pedig mindenképpen kisebb, mint a szállás haszonnal növelt kereskedelmi árára figyelemmel a jogerős ítéletben megállapított kárösszeg.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat fenntartotta és a marasztaló döntés hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt a nyilvános ülésen hivatkozott a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott további beadványaira. Előadta, hogy a kár mértékének meghatározása körében a 29/2007. BKv. véleményben foglalt iránymutatás megfelelően irányadó. Kifejtette továbbá, hogy a sértett nem is állított ki számlát - miután ő már korábban eltávozott. Márpedig, ha nem készült számla, akkor a kár végképp nem következhetett be.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá

kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A terhelt helyesen hivatkozott arra, hogy a Btk. 137. §-ának 5. pontja szerinti kár - azaz a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés - fogalmában olyan további elemek, amelyek a vagyoni hátrány részét képezik, nem tartoznak bele.

A Legfelsőbb Bíróság abból indult ki, hogy a vagyon fogalmi körébe a következetes felfogásnak megfelelően a követelések és a vagyoni értékű jogok is beleértendők. A különböző szállítási, éttermi, szállodai szolgáltatások vagy a lakásbérlet egyaránt piaci értékkel bírnak. Attól függetlenül, hogy a szerződési szándék valós, avagy ezek valamelyikét az elkövetők jogtalan haszonszerzés végett, fizetési szándék nélkül szerzik meg, az annak ellenértékét képező díjra a sértett jogosultságot szerez. Az ellenérték megfizetésének elmaradása pedig a tényleges teljesítéssel megterhelt vagyonban értékcsökkenésként, és nem elmaradt haszonként jelentkezik.

Ennek megfelelően a bírói gyakorlat következetesen kárt okozó magatartásnak, ekként tényállásszerű csalás bűncselekményének (vagy szabálysértésének) tekinti a jogtalan haszonszerzés végett a sértetteket tévedésbe ejtő azon cselekményeket, amikor valamely terhelt fizetési szándék nélkül, e tekintetben a sértettet tévedésbe ejtve éttermi szolgáltatást, vasúti vagy más közforgalmú járművön személyszállítást vagy éppen szállodai elhelyezést vesz igénybe (lásd pl. BJD 1323). Az igénybe vett szolgáltatás meg nem fizetése - ha a csalás törvényi tényállásának további elemei is megvalósultak - a csalás bűncselekménye szempontjából a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenésnek (damnum emergens) és nem elmaradt vagyoni előnynek (lucrum cessans) tekintendő. Utóbbiról esetleg akkor lehetne szó, ha valamely terhelti magatartás következtében a sértett egy újabb szerződés megkötésétől, más megszerezhető jövedelemtől esik el (Legf. Bír. Bfv.I.609/2006/6.).

A terhelt bűnösségének megállapítása - és cselekményének minősítése - ekként mindenben megfelel a büntető anyagi jog szabályainak.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek alapján - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bünygyi költséget - a Be. 429. §-ának (1) bekezdése értelmében - az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten

előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2010. január hó 28. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné